

Musikhistorien penetrerad genom 20-talslinser

20-talet – men inte bara 1920-talet eller 2020-talet – står i fokus på årets upplaga av Katrina kammarmusik på Åland. De flesta konserter kan avnjutas på Ålands radios webbplats, tipsar HBL:s kritiker Mats Liljeroos.

KONSERTRECENSION

Katrina kammarmusik.

Cecilia Zilliacus, Zaida Ponthin, violin, Henninge Landaas, altviolin, Kati Raitinen, cello, Anna Petrini, blockflöjt, Anna Laakso, piano, Janne Valkeajoki, dragspel, Tuuli Lindeberg, sopran, Meta4 (Antti Tikkanen, violin I, Minna Pensola, violin II, Atte Kilpeläinen, altviolin, Tomas Djupsjöbacka, cello), Jesper Nordin, elektronik. Binchois, Willaert, Brade, Holborne, Telemann, Gay/Pepusch, Schubert, Hindemith, Brecht/Weill. Konserter i Alandicas foajé 12.8.

Musik från de ”glada” 20-talen. Så ringar Katrina kammarmusiks konstnärliga ledare **Cecilia Zilliacus** in årets festival. Den 21:a i ordningen, som av praktiska orsaker är Mariehamnsbaserad i högre grad än tidigare.

Är det det ”tjugigaste” tjugotalet som nyss begynt? frågar sig Zilliacus och konstaterar i samma veva att de krigströtta och pandemihärdade västerlänningar som för hundra år sedan stod på tröskeln till ett nytt årtionde sannerligen inte kunde ana att det stundande decenniet sedermera skulle karakteriseras som just ”glatt”.

Zilliacus spinner alltså på samma tråd som vid sin andra festival, Musikfestspelen Korsholm. Men när hon där nöjde sig med att fokusera på det senaste 20-talet inom ramen för ett program som endast delvis kunde förverkligas har hon nu utvidgat temat till att, på ett ungefär, omfatta samtliga 20-tal från och med 1400-talet. Självfallet jämte musik från en hel del övriga decennier.

Fullödlig resonansbotten

Tyvär kom vårt eget, nymornade 20-tal inte att bli så väl representerat som tänkt i och med att den svenske gästtonsättaren **Jesper Nordin** inte kunde närvara fysiskt – däremot nog musikaliskt och digitalt – samt att det inplanerade **Kalevi Aho**-uppförandet, *Kvartett för dragspel och stråkktrio*, inte kunde realiseras i och med att huvudpersonen, **Janne Rättyä**, tvingades lämna återbud på grund av en axelskada.

Det förra 20-talet sparkades dock i gång med buller och bång medelst **Hindemiths** soloaltviolinsonat op. 25 nr 1, inlevelsefullt framförd av före detta Vertavo-altisten **Henninge Landaas** vid onsdagens tidiga konsert i Alandicas foajé, och förlänades en minst sagt fullödlig resonansbotten i och med Schuberts himmelska, 95 år tidigare tillkomna, pianotrio i B-dur.

Zilliacus, som vid Korsholmsfestspelen närvarade i strömmad form

■ Anna Petrini, Cecilia Zilliacus, Zaida Ponthin, Henninge Landaas och Kati Raitinen musicerade under Katrina kammarmusik. FOTO: EIVOR LINDSTRÖM

■ Sopranen Tuuli Lindeberg och dragspelaren Janne Valkeajoki var en kombination som fungerade som smort, skriver HBL:s recensent. FOTO: EIVOR LINDSTRÖM.

från Stockholm, var däremot på plats på Åland och samspelet med cellisten **Kati Raitinen** var, som alltid, sömlöst. Speciellt kom jag att fästa mig vid **Anna Laaksos** sensibelt inlyssnande pianospel, en musiker jag gärna hör oftare i kammarmusikaliska sammanhang.

Från renässans till 1900-tal

Den tidiga kvällskonserter anammade, förutom 20-talstemat, även ett kreativt förverkligat svittema, som inleddes med en fritt formulerad odyssey från tidig renässans till sen barock. Namn som **Binchois**, **Willaert** och **Telemann** fladdrade förbi när den suveränt mångsidiga blockflöjtisten **Anna Petrini** fick sällskap av några stråkar i överlag väl fungerande sättningar.

Att interfoliera nummer från

John Gays och **Johann Christoph Pepuschs** anarkistiskt satiriska 1700-talsproto-operett med låtar från Weimarrepublikens största musikteaterhit, **Brechts** och **Weills**, utifrån samma grundtema varierade *Tolvskillingsoperan* (*Dreigroschenoper*), är ett beprövat men inte desto mindre tacksamt grepp.

Kombinationen röst-dragspel fungerade som smort, liksom **Tuuli Lindebergs** av Nordins live-elektronik uppbäckad improvisation över *Can love be controll'd by advice* ur *Tiggaroperan*, och min enda invändning är att Lindebergs i sig flexibla stämman är alltför välklingande för estetiken. **Stravinskys** *Suite Italienne* – baserad på Pulcinellaletten – klingade fräscht med violin och dragspel, det senare flyhänt trakterat av **Janne Valkeajoki**.

Sagolik kvintett

Om vi vid dagens första konsert fick oss till livs **Schuberts** tredje bästa instrumentalverk var det vid sena kvällskonserterna dags för det näst bästa (efter h-mollsymfonin): den sagolika C-durkvintetten, där årets gästande kvartett, **Meta4**, kompletterades friktionsfritt av **Kati Raitinen** på andra cello. Framförandet gav överlag ett gediget intryck och balansgången mellan det världsligt extroverta och subtilt sublimala, så typisk för Schubert i sina bästa stunder, föreföll välkalibrerad.

Samtliga onsdagens konserter, som liksom de flesta övriga kan avnjutas via Ålands radio, gick av stapeln i den akustiskt drägliga men visuellt föga stämningsfulla Alandicafoajén. Där tilldrog sig även torsdagens kvällskonserter med namn som **Fanny Mendelssohn**, **Amy Beach** och **Rebecca Clarke** på programmet, medan samma dags middagskonsert i S:t Görans kyrka bjöd på bland annat en finfin raritet i form av **Erkki Melartins** stråkktrio.

Årets Katrina kammarmusik avslutas om lördag med en brunchkonsert och vidhängande diskussion, där bland annat **Jesper Nordin** och professorn i musikvetenskap vid Åbo Akademi, **Johannes Brusila**, spekulerar kring hur man tagit till sig musiken genom seklerna och hur man kommer att lyssna på musik 2120. Ett inte helt lättacklat ämne, som tarvar ett veckoslutseminarium, minst.

MATS LILJEROOS
kultur@hbl.fi